

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrto leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrto leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrto leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrto leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrto leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje do četrstopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., še se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 25—26 poleg gledališča v „zvezdi“. O pravniki, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Dr. Karel Lavrič. †

V nedeljo smo v Gorici Slovenci izročili črnej zemlji truplo blazega moža, ki je vse svoje moško življenje posvetil svojem narodu, ki je pošten kakor Aristides povsod imel korist in blagost svojega bližnjega pred očmi, znal biti in bil v pravem pomenu besede prijatelj, brat, učitelj, voditelj, to je oče goriških Slovencev dr. Lavrič, izgled poštenega rodoljuba.

Dr. Lavrič je bil rojen l. 1820 v Premu na Notranjskem. Zgodaj je izgubil svojega očeta, kateri je bil patrimonijalni uradnik. Mati se je preselila z malim Lavričem vred v Gradec, kjer je vse svoje študije dovršil mej tujim nemštvom in brez zavesti svoje narodnosti. Po dobljenem doktoratu stopi v državno službo, nameščen je bil najprvo v Trst in od tod leta 1848 v Sežano blizu Trsta, kot državni pravdnik po tedanjem sodskem ustavu. Tu je prišel prvič mej narod, mej ljudstvo, iz katerega je bil rodom on sam, a v tujinstvu odgojen, niti jezika svojega rodú nij poznal!

Tu se začelja njegovo rodoljubno delovanje. Izpoznal je namreč blagosrečni mladi mož. obče vaje s svojim narodom takoj, da uradnik mora temeljito narodov jezik znati, ako hoče svoj nalog izvrševati. Poprime se takoj učenja slovenskega jezika in se brzo do korenine nauči in uže kot c. kr. drž. pravdnik začne slovensko uradovati. Svobodnostne ideje leta 1848 so njegovo sprejemljivo blago srce brzo prevzele in kot značajan mož, ki ne dá trgovati s svojim prepričanjem, nij mladi Lavrič v nobenej družbi skrival, kaj je in kaj misli; povsod je navdušeno go-

voril za človečnost, za pravice ljudstva in za svobodo narodov. To nij bilo po volji Bahovemu birokratsvu in Lavrič je imel biti odstavljen iz uradniškega stanú, zato je okolo leta 1850 brzo sam odstopil in dobil advokaturu v Ajdovščini. Sedaj je neodvisen delal vedno za svoje prepričanje. Prvi je bil na Goriškem in morda povsod na Slovenskem, ki je sklenil uradovati samo in izključljivo le slovenski Slovencem, in tega se je držal vselej.

Bil je advokat v Ajdovščini, Tolminu potem v Gorici in sedaj na zadnje zopet v Tolminu. A prva briga mu je bila vedno in zmirom vzbujenje narodne zavesti mej goriškimi Slovenci. Le-ti ga imenujejo z vso pravico očeta goriških čitalnic. Noben oddel Slovenije nema toliko čitalnic kakor Goriško. In tem zavodom se je zahvaliti, da so goriški Slovenci narodno najbolj vzbujeni. Skoro vse te čitalnice so ustanovljene po inicijativi dr. Lavriča. On je bil kakor popotni prorok rodoljubja povsod po Goriškem, povsod je govoril, navduševal, budil. Z vsacim človekom je znal občevati, in narod je s svojim zdravim instinktom poznal in vedel, da prihajajo njegove besede iz blage duše, iz prepričanega dobro hotečega srca, za to niso padale na kamen, za to so povsod sad obrodile in njemu spoštovanje in ljubezen vseh krogov dobrih ljudi naklonile.

Zatorej bodita spomin in slava tega vrlega moža vedno živa v našem slovenskem narodu, njegov idealizem naj bode izgled naše mladini, duh njegovega rodoljubja naj ostane mej nami in sad njegovega dela naj se širi in raste!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 7. marca.

Deželni zbori so se zbrali denes. Sedaj, odkar so ustavoverci direktne volitve uveli in deželnim zborom jako važno pravico vzeli, izgubili so res ti mnogo prejšnje politične veljave, vendar niso in ne smejo biti tako malovažni, kakor bi ustavoverna stranka rada videla. In mi upamo, da kmalu pride čas, ko se bodo deželnim zborom povrnila pravice, katere jim gredo. — Kranjski in goriški deželni zbor imata letos zadnjo sesijo.

V **ogerskem** zboru je srbski poslanec dr. Polit. ministra Tisza interpeliral, ali ogerška vlada res privoljuje, da se ravna od strani vnane politike naše monarhije proti turškim kristijanom, in kaj bi vlada storila, ko bi Srbija v boj proti Turkom stopila. Magjare ta interpelacija jezi in brez dvombe bode Tisza zarobljeno odgovoril.

Vna je države.

Gledé **jugoslavanskega** vstanka poročla vladna „Pol. Corr.“ da je Rodić pregovarjal glavarje beguncev v Dalmaciji, naj se vrno v domovino. Ti so rekli, da bi se, ko bi bil mir. Rodić jim je naročal, naj v tem smislu mej vstasi delajo. Tudi črnogorski knez mu je baje obljubil, pomirovalno delati. — Bomo videli, če je res.

Italijanska zbornica je včeraj na novo odprta bila. Prestolni govor pravi, da so notranje razmere dobre, vnane prijateljske. Omenja se tudi, da kralj upa boljšo bodočnost za vstase na Turškem, ako se reforme zvesto izpolnijo.

Francoski predsednik republike se nij še odločil kako bi novo ministerstvo sestavil. Vendar denes je zadnji čas, ker jutri 8. marca so dopolnene volitve in se odpira novi parlament. Mac-Mahon se teško spriznazuje z republikanci zato mož okleva in oprezuje.

Listek.

Knez Andrej Bogoljubski.

(Po Kostomarovu spisal J. Steklasa.)

(Dalje.)

Knez je postal; razpel šator. Knez je zaspal, a zjutraj je objavil, da se mu je pokazala v sanjah mati božja s pismom v roki, ter zapovedala, da se ne vozi njena podoba v Rostov, nego da se postavi v Vladimir; ravno na tem mestu, kjer se je prikazala, mora se sezidati cerkev v ime rojstva bogorodice in osnovati pri njej samostan. V spomin te prikazni bila je naslikana podoba, predstavljajoča božjo mater v tem vidu, kakor se je ona prikazala Andreju s pismom v roki. Takrat je bil tudi na tem mestu postavljen temelj novej vasi, ki se je imenovala Bogoljubov. Andrej je zares postavil tamkej bogato cerkev; njena sprava in slike so bile urešene z dragocenim kamenjem in posteklino; stebri in vrata so se lesketala od pozlate. Tukaj je po-

stavil on sliko začasno; v okviru, ki ga je dal narediti Andrej, bilo je petnajst funtov zlata, mnogo biserjev, dragocenih kamenčkov in srebra.

Po njem utemeljeno selo je bilo njegovo najljubše prebivališče, ter se zato imenuje v povesti Bogoljubski.

Mi ne znamo, kaj je počel Andrej do smrti očetove, ali brez dvojbe se je on ponašal skozi ta čas tako, da je ugodil vsej zemlji. Ko je pa umrl njegov oče v Kijevu posle gostbe pri necem Petrilu 15. maja l. 1157, izbrali so Rostovci in Suzdaljci, narušivši naredbo Jurjevo, ki je opredelil Rostov in Suzdalj za svoja mlajša sina, jednodušno Andreja za kneza vse svoje zemlje. Ali Andrej se nij podal niti v Suzdalj, niti v Rostov, nego je osnoval svojo stolico v Vladimiru, sezidal tam krasno cerkev vnebohoda bogorodice s pozlačeno kuplo od belega kamna, pripeljanega po vodi iz Bolgarije. V to cerkev je postavil iz Višgoroda odnešeno sliko, ki se je od tega časa imenovala Vladimirska.

Od tega časa je pokazival Andrej javno svojo namero povzdigniti Vladimir, ki je bil dozdaj samo pokrajinsko mestice na glavno mesto vse zemlje pred vsemi drugimi starejimi mesti na pr. Rostovom, Suzdaljem itd. Andrej je imel v vidu to, da imajo stara mesta stare pravice in običaje, koji ograničujejo moč kneževsko. Rostovci in Suzdaljci so izdali Andreja v vječu. Oni so smatrali svojo moč za večjo, nego kneževsko; Andrej bi imel v Rostovu ali v Suzdalju vedne prepire in moral bi se klanjati mestjanom, ki so se ponašali s svojimi starimi pravicami. Proti temu pa so bili dolžni prebivalci mesta Vladimira, kojega je Andrej vzvišil nad druge, s svojimi novimi pravicami njega podpirati in volji njegovej pokorni biti. Mesto Vladimir, poprej majheno in neznatno, silno se je razširilo in naselilo za Andreja. Prebivalci njegovi so bili večidel priseljenci, prišlih k Andreju iz južne Rusije. To dokazujejo lastna imena v Vladimiru; tam je reka Libedj, Pečerni gorod, Zolotija Vrata s cerkvijo, kakor v Kijevu in

Izmej dopolnilnih volitev, ki so se vršile 6. marca je 24 republikancev, 10 bonapartistov in 9 konservativcev zmagalo.

Španija je torej nekoliko očiščena. Don Karlos, ki je 28. febr. na Francosko zemljo stopil, in sedaj na Angleško šel, naredil je s tem Španjcem in vsemu mislečemu svetu veliko veselje. — Vlada španjska bode sedaj poslala 35.000 mož v Kubo, da tudi tam zatre vstanek.

Dopisi.

Iz Kamnika 1. marca [Izv. dop.] (Zopet naš župan in volitve v občinski odbor.) Letos mine triletna doba, za katero se voli občinski odbor in župan. A naš g. župan Kecel ponuja se v novič in se uže pripravlja, da bi dosegel zopet čast župana, katero bi mu pač nihče ne zavidal, ko bi pri tem ne trpelo celo gospodarstvo v mestu in celej srenji. — Ugodna prilika prikupiti se volilcem so letos nove — orglje, katere nameravajo napraviti v samostanskej cerkvi. Ne le, da je on kot „verni“ nemškutarski sin cerkve daroval par sto goldinarjev, hodi še sam darove pobirati po hišah z nekim družim patrom, ter si s to vnetostjo za „cerkveno“ reč skuša veljavo pridobiti v očeh nevednih pobožnih. Da bi za nobeno plačilo ne storil kaj jednacega, ko bi šlo za občno korist, tega je vsakateri prepričan. O nedobrem gospodarstvu, o nerednostih in o nesnagi po mestu se je govorilo v tem listu čestokrat, in ponavljati to, bilo bi, kakor suh bob metati v steno. Opozorujem pa letos v novič vse volilce, da naj se vendar jedenkrat izpametujejo, in ne dajo svojih glasov človeku, ki poleg svoje nezmožnosti županovati, zasmehuje naš domači jezik. V pisarni občinske službuje neko človeče, ki nezmožno tacega posla, nezmožno domačega jezika, opravlja svojo službo zelo površno; dokaz, da je mnogokrat v uradnih urah mesto v pisarni, ko ga išče kaka stranka, bog ve kje. Umevno zatorej, da je vse narobe, da nij popolnih računov od gospodarstva in da se e pri zadnjih volitvah zapisnik volilcev celega pol leta prekasno sestavil in več družih enakosti. Proč tedaj s takim županstvom in takim uradnikom, po legalnem potu.

Pretečene dni je umrl tu neki Lenaršič, nad 90 let star mož, ki je bil še poročen za

časa francoske vlade pod francoskim mairom; žena tudi silo stara, živi še.

Iz Krajna 5. marca. [Izv. dop.] Tu imamo neko privatno šolo za ženska ročna dela. Deklice kaj rade tija zahajajo in sicer za to, ker se tam razen učenja ročnih del tudi kultivira žensko blebetanje. Uže od narave ima ženski spol baje dosta talenta za to napako in naloga vsakej nežno mladež učečej osobi je, da se ona napaka kolikor najbolj zatre.

Nasprotno ravnanje, ki pospešuje burno rast ljulike, smatrati se mora kot nepedagoško in delati se mora na to, da se odpravi.

In ker se to zlo, kojena kvar mladini, nahaja tudi v omenjeni privatnej šoli, naj bode tu povedano onej učiteljici, da je velika predrznost od nje kot osebe, daleč od javne šole stoječe, da povprašuje po šolskih zadevah, da dela svoje opazke in da, kar se je primerilo, celo ščuva in hujska mladino na učitelja.

Mar misli ona učiteljica razen tega, da pride k lokalnim konferencijam, tam govoriči in celo glasuje, še posebnih pravic imeti? Ako se je dosedaj molčalo, v prihodnje se ne bo. Sicer pa za danes dosta, prilično morda govorim določneje.

Iz Ormuža 5. marca. [Izv. dop.] Bilo je, ne vem več kedaj, ko sem se sprehajal po obalah tiho deroče Drave. — Podobe so vstajale iz tihih valov mejnate reke, ter se ostavljale pred menoj; — a kako naglo so se prikazale, tako so tudi izpremenile. O mili toliki trpeči, od nemčurjev preganjani mi slovenski narod! zdihoval sem, ko so izobližja mi izginile te podobe. Videl sem, kako da ošabni nemčur črni in osramuje vse kar bi mu najdražje biti moralo. Videl sem osebe, mej njimi žalibog tudi naše, ki snujejo zavod, kljubu narodnej hranilnej in posojilnej zadrugi; — a še več! Bodočnost našega mesteca, naše zanamce, ki srkajo v našej šoli nemško kulturo, pod krinko obče znanega vodja — častnega germanizatorja, nasproti onim našega okraja, katerim se vdihava rahli duh milodoneče materinščine pod vodstvom značajnih mož, katerim se pri vsakej priložnosti strele nemškega srda naproti mečejo. Pridi, pridi dolga zaželená národna ravnopravnost! Radostno sem je gledal v

društveni seji mirno pogovarjajoče se o šolskih zadevah, — slišal razglašati izstop — iz tega društva — njegovega osnovatelja! Tožno se oziral na pod težkim bremenom davka vzdihovati ubozega kmeta, — našopirjeno obnašanje davkarskega adjunkta kmetom nasproti — na oholost. naših protivnikov. Tukaj bil je konec mojih domišljij, ker vzbudil sem se, uganjajoč, kaj so te — sanje.

Iz Reke 2. marca [Izv. dop.] — a — Da povem kakšen vtis je v mene, potujočega po hrvatskem primorju, naredila hrvatsko-magjarsko-italijanska Reka! — Na st. Peterskem kolodvoru sem pasažirjev jedini jaz v vlak stopil. Morebiti jih je uže več po vagonih sedelo, — jaz nijsem nikogar drugega videl. Pripeljavi se v reški kolodvor sva samo dva pasažerja iz vagonov skočila. Tako mi boga, jaz nijsem razen sebe in še jednega nikogar drugega videl. Na kolodvoru sta čakala dva tako zvana „londinerja“ in vsak jednega naju pograbi. Sicer pa nij bilo na kolodvoru razen jedne ekvipaže ni žive duše. Se ve da je bilo dve ura v jutro — pa reški kolodvor in tako mrtev! Drugo jutro grem na carinarski ured, da za moje mlade srakoperje doma nekaj južnega sadja zacariniram. Mislil sem, da bom videl polne magazine robe, bale okolu ležeče, tropo fakinov, trgovce in špediterje ali da — vsega tega nijsem nič videl. — Na to grem s svojim zasvinčnim jerbasecem na pošto. V precej velikej, čudno praznej sobi sta sedela za drveno ograjo dva činovnika. Jeden prevzame jerbasec ter ga vagne, kar drugje uradski podvornik obavlja in drugi mi receptis napravi. — Sedaj grem k luki. V njej je bilo kakih 10 do 12 srednje velikih ladij (za dolgo morskó pot nij bilo nobene mej njimi). Nakladalo se je samo v jedno ladijo, na družih so pa mornarji tobak kadili.

To sem na Reki videl in doživel.

Reka vidno propada, naglo propada, to vidi svet in to tudi Rečani sami priznavajo. Kateri so razlogi tega propadanja? — Ko je Reka še hrvatska bila, nij bil nikdo drugi kriv, da se povzdigniti nij mogla — pa ravno tačas je še na najboljem bila — nego Hrvati „lovri pobri“. Rečani so potem gospodarja menjali. Na mesto Hrvatov je stopil Magjar. Magjari so res takoj začeli v povzdigo reške kupčije železnico iz Reke do

desetinska cerkev bogorodice: Andrej je dal v posnemo Kijevu v Vladimiru na novo sezidanej cerkvi desetino od svojih čred in od trga in vrh tega mesto Porohovec in vasi. Andrej je sezidal mnogo cerkev, osnoval samostane, njemu nij bilo žal za vzdrževanje in zalšanje cerkev božjih. Razun cerkve Vnebohoda, ki je navdahnjivala začudenjem vse sovremenike s krasoto in bleskom slik, svečnikov, naslikanih sten in obilne pozlate, postavil je on v Vladimiru samostan Spaski, Voznesenski, zborni hram Spasa v Perejaslavlji, cerkev sv. Fedora Stratilata, kojemu je pripisaval svoje spasenje v nekej bitvi, v kojoj se je on udeležil z očetom za kneževskih preprirov na jugu; cerkev Pokrova pri ustji Nerli in mnogo družih zidanih cerkev. Andrej je zato zval mojstre iz zapada, a mej tem se je začela razvijati tudi ruska umetelnost, tako da so za Andrejevih potomcev ruski mojstri uže brez pomoči tujih zidali in slikali svoje cerkve.

Zidanje bogatih cerkev pokazuje na blagostanje pokrajine, kakor tudi na državniško

razbornost kneza Andreja. Vsaka nova cerkev je bila važen čin, ki je vzbujal zanimanje národa, kakor tudi spoštovanje proti ustanovitelju. Andrej je dobro razumel, da je duhovenstvo za takrat jedino bila umstvena sila, ter se je zato trudil, da si pridobi njegovo ljubezen; samo na ta način je ukrepil svojo moč v národu. Po njegovih životopisih so ga smatrali sovremeniki pobožnim in bogaboječim človekom. Njega je bilo mogoče videti vselej v cerkvi pri molitvi, s solzami kesanje v očeh, z globokimi vzdihljeji. Ko so njegovi kneževski tiuni (okrajni sodnik) in še celó duhovni, kojim je bil on pokrovitelj, krali in zločinili, razdaval je Andrej milostinjo javno ubogim, hranil mnihe in nune in zato slišal pohvale za svojo krščansko usmiljenost. Večkrat je šel po noči v cerkev, zažigal sam sveče, ter molil pred podobami.

V tem času mnogobrojnih naprav pobožnih, koje so povzdigovale njegovo slavo, spadajo tudi vojske njegove z nejeverniki. V sedstvu Andrejeve države na Volgi, bilo je carstvo Bolgarsko. Bolgari, národ finskega,

ali verojatneje, zmešanega plemena, sprejeli so uže v desetem stoletju muhamedánsko vero. Oni so živeli uže od davnej z Rusi v neprijateljstvu, navalivali na ruske pokrajine in ruski knezi so hodili večkrat v vojsko proti njim: take bitve so držali za bogu ugodna dela. Andrej se je dvakrat vojskoval s tem národom, in prvičrat je šel nanje l. 1164. On je vzel soboj podobo sv. Bogorodice, pri-nešene iz Višgoroda; duhovenstvo je šlo peš, ter jo nosilo pod nebom. Sam knez in vsa vojska se je obhajala pred pohodom. Vojska se je svršila srečno; knez bolgarski je bežal; Rusi so osvojili mesto Ibrahimov (v ruskih letopisih Brjahirimov). Knez Andrej in duhovni so pripisali le-to podedo čudotvornej moči podobe sv. Bogorodice; ta dogodjaj se je opisaval z mnogobrojnimi čudeži, ki so sledili od sv. podobe, in v spomin te zmage je bil ustanovljen praznik s posvečivanjem vode, kar se obavlja še dandenes 1. avgusta. Patrijarh carjigraški potrdil je na željo Andrejevo ta praznik tem rajši, ker se je ruska svečanost obhajala tisti dan s svečanostjo

Karlovca delati. Da ne bi druga hrvatska pomorska mesta, Bakar, Kraljevica, Cirkvenica, Selce in Novi Količak koristi iz te železnice imela, nego da bi se ves njen blagoslov samo Rečanom v naročje sipal, potegnili so progo po takih brdinah in hridinah, kjer, kakor narodni pregovor pravi, niti bog svojega nema. Semering nij nič proti tej železnici, nič menj nego šestnajst tunelov je v dolžini treh postaj. Pri Liču doseže 860 metrov višine. Na mestih je tako strma, da se je uže pripetilo, da so se šine s peskom in soljo potrositi morale, da je tovorni vlak po povečani odvezitji navzgor mogel. Ob zimskem času je ta progla perijodično zavoljo snežnih zametov zaprta, kar se ve da njeno rento ne povzdiguje, niti Rečanom veliko korist donaja! — Drugo, s čim hočejo Magjari Reko povzdigniti je uredjenje luke. Priznati se mora, da Magjari na luko mnogo troše, da milijone troše. Pa kakor so veliko milijonov za prevrtanje tunelov malo ne zastoj potrošili, ravno tako tudi veliko milijonov zastoj v morje mečejo. Naj naredimo molo, ki ga je uže pol gotovega, še tako širocega in še tako dolzega, zmirom je dvojbeno, da bo ta kamnen nasip tuje ladije v luko privabljeval, v kateri nema nič za nakladati, nič za izkladati.

Vsled tega je postal Rečan letargičen. Kedar ne mora, ne gre iz doma. Niti ne politikuje več. Magjarski minister za nauk je, nij dolgo tega, ukazal, da se ima v vseh reških ljudskih in srednjih šolah magjarski učiti, in komaj je reški guvernér grof Szapary to naredbo odvrnil. Kar Rečane še materijalno po konci drži je to, da imajo do 120 lastnih ladij, s katerimi po vseh morjih sveta tovariijo.

Pravi uzrok zakaj Reka propada, in zakaj v sebi nema pogojev zopetnega povzdignjenja je Trst in južna železnica. Trst tlači Reko, južna železnica pa Karlovsko.

Domače stvari.

— (Pogreb dr. Lavriča) je bil zadnjo nedeljo v Gorici veličasten. Ker je bil pokojnik kot značajan mož čistega poštenja, izredne nesebičnosti in požrtvovanja za svojo idejo, spoštovan tudi v nasprotnem taboru kakor nobeden drugi, udeležilo se je vse mesto pogreba, deželni odbor z deželnim glavarjem na čelu, vsi advokati, sodci in drugo uradništvo,

druga inteligencija; iz okolice je privrelo slovenskega národa veliko, s kraških hribov so se omikani posestniki, čestilci pokojnika od daleč pripeljali, iz Trsta in okolice je bilo znatno število rodoljubov prišlo. Iz Ljubljane je bila deputacija sestavljena iz po 1 odbornika „dramatičnega društva“, „sl. matice“, „narodnega društva“ in „ljublanske čitalnice“, sicer je bil tudi „Sokol“ po jednem udu zastopan. Sprevod je šel iz protestantske cerkve, kjer je pastor navdušen govor govoril slaveč poštenega patrijota in človekoljuba, na pokopališču kjer je urednik Dolenc govoril slovensk grobni govor. Videli smo može jokati, — s tem je mnogo rečeno. — Nagrobno petje čitalniških pevcev je bilo milo. Pred rakvijo so hodile deputacije. Na krasnih trakovih, ki so od lepih lovnih in družih vencev viseli, bili so napisi: 1. Društvo „Slavec“: Ustanovniku i odgojitelju narodnega petja. — 2. Društvo „Soča“: Svojemu voditelju. — 3. Uredništvo „Soča“: Sodelavcu, najčistejšemu rodoljubu. — 4. „Čitalnica Goriška“: Prvemu narodnjaku. — 5. „Čitalnica Solkanska“: Očetu čitalnic. — 6. „Ljubljanski Slovenci“: Boritelju za narod in svobodo. — 7. „Čitalnica Rojanska“: Dr. Lavriču:

Boljšega sreča nij imela Slovenija
Kak si za srečo človeštva bil vžgan

8. Slovanska Čitalnica v Trstu: dr. Lavriču. — 9. Tominska Čitalnica: Svojemu predsedniku dr. Lavriču. — 10. „Edinost“ v Ajdovščini: Nepozabljivemu dr. Lavriču. — 11. Društvo „Gorica“: Iskrenemu domoljubu. — 12. Občina Ajdovščina: Bivšemu podžupanu dr. Lavriču. — 13. „Edinost“ politič. društ. tržaško:

Jezo si sreče občutil sovražne
Zgodaj okusil življenja si strup.

14. Nekaj vencev je bilo brez napisa.

— (Kranjski deželni zbor) je imel včeraj prvo sejo, v kateri so se vršile navadne formalnosti. Vlada je naznanila predlog o osušenju ljubljanskega močvirja.

— (Čitalnica v Kranji.) Program besede, ki jo daje Kranjska čitalnica 12. marca, je: 1. S. Jenko: „Sablja moja,“ zbor. 2. L. Toman: „Edinost,“ deklamacija. 3. J. Rimmel: „Récréations pour piano sur Trovatore,“ à 4 mains. 4. D. Jenko: „Strunam,“ čveterospev. 5. Weiksler: „Potpourri“ iz slovenskih pesnic

(citre, gosle, glasovir). 6. B. Ipavic: „Kdo je mar?“ (št. 2.) zbor in solo. 7. Umek-Okiški: „Domovini,“ deklamacija. 8. Nedved: „Na straži,“ baritonsolo z brenčecim zborom. 9. A. Diabelli: „Podpourri“ po motivih opere „Beatrice di Tenda“ od Bellini-ta. 10. Zajc: „V boj,“ zbor. Začetek ob 8. zvečer. Odbor.

sem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni Revalescière du Barry v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in v rocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i na uho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebravjenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žla, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prebajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolja nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseničilišči v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, M. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle-sart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Spridevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in križi, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v bialni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenji v obistih mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledačega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izreklam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spridevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spridevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spridevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalescière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicah boleznih, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

grškega carja Manuela, v slavo zmage nad Saraceni. To zmagajo so Grci pripisovali tudi moči čudotvornega križa na zastavi s sliko Jezusa Spasitelja.

Ali nij se tako blagosklono na željo Andrejevo odzval patrijarh Hrizovrh, ko se je obrnil nanj s prošnjo, da posveti za vladimirskega metropolita svojega ljubimca Feodora. Z le-to novo naredbo je hotel Andrej odločno vzvisiti Vladimir, ki je dozdej odvisel od rostovske eparhije; Vladimir bi se s tem ne povzdignil samo nad Rostov in Suzdalj, nego polučil bi duhovno prvenstvo v redu ruskih mest družih zemelj. Ali patrijarhi, držeči se davnega običaja istočne cerkve, nijso pristali lehko, niti brez borbe na vsako premembo v redu cerkvene uprave. Pa tudi zdaj nij pristal patrijarh na tako važno spremembo, tem manje, ker je bil rostovski škof Nestor še mej živimi; živel je namreč v Carjigradu, kamor je bil pobegnil pred njemu nepriljubljenim Andrejem. Črez nekoliko let potem, leta 1168, odšel je ljubimec Andrejev v Carjigrad, ter si tamkej priboril z muko posvečenje za

škofa rostovskega, a ne metropolita vladimirskega. Po želji Andrejeve pa je moral stolovati vendar v Vladimiru, akoprem se je držal za škofa rostovskega, kar je dopustil tudi patrijarh. Na tak način je postal njegov ljubljani Vladimir vendar večji od Rostova, kot prestolnica škofova, čeravno nij mogel doseči v duhovnej upravi v Rusiji onega prvenstva, koje je pripadalo Kijevu. Ljubimec Andrejev, Feodor, se je vsled tega oholil, ter jednako svojemu knezu, čisto neodvisnemu od Kijeva, nij hotel priznati kijevskega metropolita: nij odšel k njemu na posvečenje, ter držal za sebe dovoljno potrjenje za škofa od patrijarha. Ker je pa to bilo narušenje davnega reda v Rusiji, zato se nij hotelo njemu pokloniti vladimirsko duhovenstvo; narod se je bunil. Feodor je zaprl cerkve, ter zabranil božjo službo. Če se sme verovati letopiscem, počnil je Feodor užasna barbarstva, da s tem prisili narod in duhovenstvo na pokornost: mučil je nepokorne igumene, mnihe, svečenike in prosti narod, pukal jim je brade, je ob glavo deval, izžigal oči, rezal jezike in jemal

imetek za svojo žrtev. Čeravno letopisec govori, da je on tako postopal proti volji Andrejeve, ki ga je silil, da se poda v Kijev, vendar nij verjetno, da bi se vse to moglo dogodjati pod vlado tako vlastoljubnega kneza proti njegovej volji. Če jednaka barbarstva nijso plod napuha, tako so se mogla dogoditi z znanjem Andrejevim, ali pa je vsaj Andrej gledal skoz prste na prestopke svojega ljubimca, ter ga je žrtvoval še le takrat, ko je uvidel, da buna v národu raste in da more imeti nevarne nasledke. Kakor je uže vse to bilo, Andrej je nazadnje odpravil Feodora h kijevskemu metropolitu, ki je zapovedel, zlodeju odsekati desno roko, odrezati jezik in iztakniti oči. Le-to vse — po bizantinskem običaju.

Andreju se nij posrečilo, povzdigniti svoj Vladimir na stopen metropolije. Vendar pa je s tem položil Andrej temelj temu, kar se je izvršilo za njegovih potomcev.

(Dalje prih.)

Revalesciera je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraščanih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehaatih pačicah po pol funta 1 gold. 50 kr. 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 3 funtov 10 gold., 13 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. Revalesciera-Placiton v pačicah in Revalesciera-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 50 kr., 24 tas 2 gl 50 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wwall-Buchengasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specializiranih trgovcih; tudi razpošilja dunajski lišči na vse kraje po poštnih paketicah ali povzetjih. V Ljubljani Ed. Vahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschmu, v Zadru pri Androvicu. (339)

Diurnist,

slovenskega jezika popolnem zmožen, se sprejme začasno in ako se kvalificira, po pretečenih dveh mesecih definitivno v službo pri **glavem zastopniku banke „Slavije“ v Trstu**. Ponudbe, v katerih naj se natančno pokaže, kakove študije je proslilec dovršil in s kom se je dosedaj pečal, sprejemajo se **najdalje do 15. t. m.**

Ravno tam se sprejme **praktikant** pri svojih starših živeč brezplačno, kateri pa v slučaju kvalifikacije v dveh mesecih adjutum dobi. (39)

Dunajska borza 7. marca.

(izvirno telegrafično poročilo)

Enotni drž. dolg v bankovcih	67	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	71	60	„
1860 drž. posojilo	111	90	„
Akcije narodne banke	879	—	„
Kreditne akcije	176	30	„
London	114	90	„

Napol.	9	22 1/2
C. k. cekini	5	41 1/2
Srebro	102	95

Slovenske lepoznavske knjige.

V založbi „Narodne tiskarne“ v Ljubljani so izšle in se morejo dobiti sledeče slovenske knjige:

A. Romani in povesti:

1. **Erazem Tattenbach**. Izvirna povest, spisal J. Jurčič, velja 50 kr.
2. **Meta Holdenis**. Roman, francoski spisal Viktor Chervuliez, poslovenil Davorin Hostnik 50 kr.
3. **Kantorčica**. Roman s pogorskega zakotja. Češki spisala Karolina Sešla; poslovenil Franjo Tomšič, velja 50 kr.

4. **Prvi poljub**. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spis. J. Skalec, velja 25 kr.
5. **Kazen**. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik, velja 25 kr.

B. Listki v zvezkih:

I. zvezek, ki obsega: Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Preširen, sp. Fr. Levstik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstovo i grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čigava bode? Novelica, sp. J. Ogrinec. Velja 25 kr.

IV. zvezek, ki obsega: Lepi dnevi. Sp. Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnij. Spisal prof. dr. Krek. Velja 25 kr.

Brata Arko

Vinska in drveninah trgovina

pri dolnjih kapitolskih vratih štev. 1

v Zagrebu

imata na svojem skladišču mnogo najbolje sorte

Moravskega i s. Ivanskega vina.

Kdor hoče ceno in dobro vino kupiti, naj pride k nama. Gotovo bo zadovoljen v obojem obziru, glede cene in glede dobrote. (58—1)

Dobrodelni bazar!

Pod tem naslovom

Prve dunajske fabrike za perilo

Dunaj, Kölnhofgasse 4.

Dunaj, Kölnhofgasse 4.

Srajca za dame
namesto gl. 2, le gl. 1.

Srajca za gospode
namesto gl. 2, le gl. 1.

v istini cene razprodaje
gotovo izvrstnega

perila za gospode, gospe in otroke, platna in prtov za mize itd.;

zaradi večstranskih naročil, sklenila je fabrika neko večjo prodano tkalnice pridobiti si po prav ugodnimi pogoji, ter jej mogoče, v prihodnje sledeče cene

na polovico izdelalne cene
nastaviti.

Namesto dva samo jeden goldinar!

	prej	sedaj
12 ang. batistnih robcev z barvanim robom obrobljene	gl. 2,	gl. 1.—
1 shirting-srajca za gospode z gladkimi ali nabranimi prsi	" 2,	" 1.—
1 stanovitno barvana srajca s perkala, naj-novejše šege	" 2,	" 1.—
1 angl. trikot-jopica ali hlače bela in barvasta	" 2,	" 1.—
6 elegantnih batistnih robcev z barvanim robom obrobljene	" 2,	" 1.—
6 trojnih zavratnikov, najnovjše oblike	" 2,	" 1.—
1 prepletena srajca za dame z najboljšega shirtinga	" 2,	" 1.—
1 elegantne hlače za dame z robnim lišpom	" 2,	" 1.—
1 fini ponočni korset najboljša bira s shirting-robem	" 2,	" 1.—
6 finih platnenih robcev, garantirane, da so iz pravega platna	" 2,	" 1.—
1 platnene spodnje hlače za gospode	" 2,	" 1.—
1 fina barvasta kreton-srajca, garantirana za pravobarveno	" 3,	" 1.50
1 bela srajca za gospode z gladkimi trojnimi prsi	" 3,	" 1.50
1 bogato olišpana srajca za dame najboljša vrsta	" 3,	" 1.50
1 fino štikane hlače za dame prav elegantno narejene	" 3,	" 1.50
1 shirting spodnja kika za dame najboljša naprave	" 3,	" 1.50
1 spodnje hlače za gospode iz pravega rum-burgskega platna	" 3,	" 1.50
1 angl. eksford-srajca najnovjše šege, ga-rantirana za pravo	" 4,	" 2.—
1 srajca za gospode iz pravega rumburg-skega platna z lepo nabranimi prsi	" 4,	" 2.—
1 fino štikana srajca za bal, ročna štikarija, najnovjše šege	" 4,	" 2.—

	prej	sedaj
6 parov finih angleških manšet modernejše facone	gl. 4,	gl. 2.—
1 fino štikana srajca za dame z najlepšo upravo	" 4,	" 2.—
1 eleg. francoski korset z lepo štikarijo	" 4,	" 2.—
1 fina spodnja kika za dame z izvrstnim lišpom	" 4,	" 2.—
1 hlače za dame iz najboljšega vrvčastega barhenta, gladke in lepo okinčane	gl. 1, 1.25, 1.50.	
1 kika iz najboljšega vrvčastega barhenta, gladko in lepo olišpana	gl. 1.80, 2 in 2.50.	
1 korset iz barhenta, najboljši vrvčasti barhent, gladek in lepo olišpan	gl. 1.25, 1.50 in 2.	
1 srajca za gospode rumburgskega platna, gladka ali gu-bana, najfinejša	gl. 2.50, 3, 3.50 in 4.	
1 srajca za gospode rumburgskega platna, fantazijska in štikana, najfinejša	gl. 3.50, 4, 4.50 in 5.	
1 srajca za dame iz pravega platna, gladka in fantazijska, najfinejša	gl. 1.50, 2, 2.50 in 3.	
1 srajca za dame iz pravega platna, štikana, najfinejša	gl. 2.50, 3, 3.50 in 4.	
1 kos 30 vatlov vrvčastega barhenta, najfinejši	gl. 7.50, 8, 9 in 11.	
6 kosov 1/4 šir. rjuhe brez šiva	gl. 9 in 10.	
6 kosov 1/4 šir. rjuhe brez šiva, pravo platno, najfinejša	gl. 14.50, 15.50 in 16.50.	
za 6 osob prtice na mizo iz dvojtkanine in damasta	gl. 3, 3.50, 4, 4.50 in 5.	
za 12 osob prtice na mizo iz dvojtkanine in damasta	gl. 8.50, 10, 11, 12 in 14.	
1 kos 30 vatlov 1/4 šir. domačega platna	gl. 6.50, 7.50 in 8.	
1 kos 46 vatlov 1/4 šir. kreas platna	gl. 16, 17, 18 in 18.50.	
1 kos 50 vatlov 1/4 šir. irlandskega in holandskega platna	gl. 20, 22, 23, 25 in 26.	
1 kos 54 vatlov 1/4 šir. rumburgskega platna	gl. 24, 25, 26, 28, 30, 32 in 36.	
12 komadov brisavk iz dvojtkanine in damasta	gl. 3.25, 3.75, 4.50, 5, 5.50 in 6.	

Naslov: Prva dunajska fabrika za perilo,
Dunaj, Kölnhofgasse 4, Dunaj.

Naročila proti pošiljanju novcev ali pa proti poštne podvzetji.

(16—10)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.

Anatherinova ustna voda

izdajuje Gabriel Piccoli, lekar na dunajski cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in naj-cenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 skatljica zobnega praška . . . 40 kr.
1 skatljica ustne vode . . . 60 kr.
(53—1)

Loterijne srečke.

V Gradci 4. marca: 53, 13, 1, 42, 47.
Na Dunaji 4. marca: 66, 14, 4, 35, 71.

Najboljše sorte krompirja,

zgodnjega ameriškega rožnoga, se dobivajo 50 kilogramov (1 cent) po 3 gold. 50 kr. pri

J. Skalec-tu,

na Poljanah v Ljubljani.